

14.6.2022

EOAK/2692/2021

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Esittelijäneuvos Minna Verronen

ERITYISHUOLTOA KOSKEVAN PÄÄTÖKSENTEON LAIMINLYÖNTI JA VIVÄSTYS OIKEUSASIAMIEHEN SELVITYSPYYNTÖÖN VASTAAMISESSA

1 KANTELU

A arvosteli täysi-ikäisen poikansa (jälj. kantelija) valtuuttamana Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän vammaispalveluiden viranhaltijoiden menettelyä lakkauttaa kantelijan erityishuoltona järjestetty työtoiminta säätiössä ilman kuulemista helmikuussa 2021. Kantelun mukaan myös palveluiden suunnittelu ja viranomaisten välinen yhteistyö oli ollut puutteellista.

Kantelijan mukaan (lisäkirje 4.5.2021) hänelle ei ollut edelleenkään annettu päätöstä hänen hakemistaan palveluista (säätiön työtoiminta ja taksikuljetukset).

Kantelun ja lisäkirjeiden liitteenä oli useita sähköpostitse lähetettyjä tiedusteluja ja pyyntöjä kuntayhtymän eri viranhaltijoille ja niihin saatuja vastauksia. Kantelun mukaan tiedusteluihin ei ollut aina vastattu asianmukaisesti. Lisäksi kantelijan omainen (äiti) oli kokenut, että sosiaalityöntekijä oli kohdellut häntä toistuvasti epäkunnioittavasti ja vähätellyt hänen mielipiteitään.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän johtaja antoi lausunnon 29.4.2022, jonka liitteenä oli johtavan sosiaalityöntekijän antama selvitys (liitteenä).

Lisäksi kuntayhtymän johtaja ilmoitti 12.5.2022, että salassa pidettävien tietojen toimittamisesta sähköpostitse on organisaatiossa ohjeistettu mm. siten, että esimiehiä on pyydetty varmistamaan, ettei arkaluontoisia tietoja välitetä sähköpostitse.

3 RATKAISU

3.1 Työtoiminnan lopettaminen 15.2.2021 ja kuuleminen ennen päätöksentekoa

3.1.1 Kantelu ja saatu selvitys

Kantelija kertoi käyneensä kehitysvammaisten erityishuoltona järjestetyssä työtoiminnassa vuodesta 2016 lukien, aluksi kotoa (B:n kunnasta) taksilla ja viimeiset kolme vuotta joko taksilla tai kävellen C:n kaupungissa sijaitsevasta asumisyksiköstä.

Kantelun mukaan sosiaalityöntekijälle oli kerrottu 29.1.2021 kantelijan asumistoiveista (lapsuudenkoti) ja toiveesta päästä kolmena päivänä viikossa säätiön työpajatoimintaan. Kantelun mukaan kantelijan äidin ja sosiaaliohjaajan kanssa käydyssä puhelinkeskustelussa 8.2.2021 selvisi, että kantelijalle aiemmin myönnetty tukitoimet eivät olleet sosiaaliohjaajan mielestä sopivia.

Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän johtaja viittasi oikeusasiamiehelle antamassaan selvityksessä kuntayhtymän vammaispalveluiden 29.7.2021 antamaan lausuntoon aluehallintovirastolle (liittyen muutoksenhakuun erityishuollon johtoryhmän 26.5.2021 antamasta päätöksestä), josta ilmeni, että asiakkaan työtoiminta oli päätetty 15.2.2021. Lausunnossa todettiin, että kantelijan kanssa oli sovittu, että hänen kuntoutuessa psykiatriselta osastolta, hänelle tehdään uusi vammaispalvelun päätös työtoiminnasta. Lisäksi lausunnon mukaan kantelijalle on tehty muutamia määräaikaista erityishuollon päätöksiä ajalla 6.9.2016-31.12.2019, joissa päätöksiin oli kirjattu voimassaoloaika. Erityishuolto-ohjelman jälkeen kantelijan tarvitsemat palvelut oli selvityksen mukaan pystytty toteuttamaan ensisijaisen lain eli vammaispalvelulain mukaan.

Liikelaitoskuntayhtymän johtajan selvityksen mukaan lausunnon antaneen sosiaaliohjaajan palvelussuhde oli päättynyt 30.11.2021, joten häneltä ei selvyttä asiaan voida enää hankkia. Johtajan mukaan asiassa oli materiaalin perusteella kyse erimielisyydestä tehtyjen päätösten sisällöstä, eivätkä päätökset olleet valittajan mielenmukaisia. Haasteelliset asiat käsitellään yleensä vammaispalvelun tiimissä, joten kyse ei ollut pelkästään sosiaaliohjaajan asiasta tekemästä tulkinnasta. Kyse yleisesti oli neuropsykiatrisia erityispiirteitä omaavien lasten ja aikuisten palveluiden järjestämisestä ja heidän oikeudestaan erityishuolto-ohjelmaan.

Vammaispalveluiden lausunnossa aluehallintovirastolle todettiin, että kantelijalla oli ollut voimassa vammaispalvelulain mukainen työtoiminta säätiön ohjaus- ja valmennusyksikössä 1.5.2018 alkaen (2018/120) ja että maksusitoumus palveluun tehtiin aina vuodeksi eteenpäin. Säätiön työtoiminnan jatkopalaveri oli tarkoitus pitää 20.1.2021 työtoimintapaikassa, mutta asiakas ei ollut osallistunut kyseiseen palaveriin eikä toimintaan koko alkuvuonna ja jatkopalaveri jäi tuolloin pitämättä.

Lisäksi lausunnon mukaan kantelijan pitkään jatkuneen motivaatiotason lasku ja toistuvat poissaolot sekä hoitokontaktit Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin psykiatrisella osastolla aiheuttivat sen, että työtoiminta harkittiin lopettaa 15.2.2021 terveydenhuollon lausuntojen perusteella.

3.1.2 Kantelijalle tehdyt päätökset

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän kehitysvammahuollon sosiaalityöntekijä oli 2.5.2017 (2017/91) hylännyt kantelijan hakemuksen erityishuolto-ohjelman laatimisesta sekä säätiön työpajatoiminnan ja Verso kuntoutuksen myöntämisestä kehitysvammaisten erityispalveluna.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto kumosi 6.11.2017 edellä mainitun viranhaltijan päätöksen ja palautti asian Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän toimivaltaiselle viranhaltijalle uudelleen käsiteltäväksi. Aluehallintoviraston mukaan kantelijalle tulee laatia kehitysvammaisten erityishuoltolain 34 §:n mukainen erityishuolto-ohjelma ja sisällyttää siihen kantelijan edun mukaisesti hänen tarvitsemansa työpajatoiminta.

Aluehallintoviraston päätöksen arviointiosioista ilmeni, että asiakirjojen mukaan kuntayhtymä oli 17.3.2017 myöntänyt muuna sosiaalipalveluna vammaispalvelulain perusteella sopeutumisvalmennuksena säätiön työpajatoimintaa 3 päivänä viikossa arkisin ja kuljetuspalveluna matkat siten, että kuljetuspalveluista peritään linja-autotaksan mukainen omavastuuosuus.

Aluehallintovirasto totesi arviointiosiossaan lisäksi, että erityishuoltolaki tulee sovellettavaksi silloin, kun sen mukainen palvelu on asiakkaalle taloudellisesti edullisempaa kuin vammaispalvelulain mukainen palvelu. Kantelijan vammaispalvelulain perusteella järjestetyn työpajatoiminnan kuljetuspalveluista peritään asiakasmaksu. Tällöin asiakkaan edun näkökulmasta palvelu tulee järjestää maksuttomana erityishuollon palveluna. Aluehallintovirasto totesi, että kantelijalle tulee laatia erityishuoltolain 34 §:n mukainen erityishuolto-ohjelma ja sisällyttää siihen kantelijan edun mukaisesti hänen tarvitsemansa työpajatoiminta ja Verso-kuntoutus.

Kuntayhtymän kehitysvammahuollon sosiaalityöntekijä teki 5.12.2017 päätöksen (2017/269), jossa kantelijalle myönnettiin kehitysvammaisten erityishuoltona säätiön työpajatoimintaa kolmena arkipäivänä viikossa ja kuljetuspalvelu työpajatoimintaan B:n kunta-C:n kaupunki-B:n kunta. Päätöksessä todettiin sen olevan voimassa 30.6.2018 asti, jolloin tilanne tarkistetaan uudelleen.

Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän vammaispalveluiden sosiaalityöntekijä teki kehitysvammaisten erityishuolto-ohjelman voimassa ollessa uuden päätöksen 8.5.2018, jossa kantelijalle myönnettiin palveluasuminen ostopalveluna ympärivuorokautisena asumisena asumisyksikössä vammaispalvelulain 8 §:n nojalla. Samassa päätöksessä kantelijalle myönnettiin valmentava, ryhmämuotoinen toiminta 5 päivänä viikossa (enintään 6 tuntia päivässä) 1.5.2018 lukien toistaiseksi.

3.1.3 Lainsäädäntö

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977, kehitysvammalaki) 1 §:n 1 momentin mukaan tässä laissa säädetään erityishuollon antamisesta henkilölle, jonka kehitys tai henkinen toiminta on estynyt tai häiriintynyt synnynnäisen tai kehitysiässä saadun sairauden tai vamman vuoksi ja joka ei muun lain nojalla voi saada tarvitsemiaan palveluja. Pykälän 2 momentin mukaan erityishuollon tarkoituksena on edistää 1 momentissa tarkoitettun henkilön suoriutumista päivittäisistä toiminnoista, hänen omintakeista toimeentuloaan ja sopeutumistaan yhteiskuntaan sekä turvata hänen tarvitsemansa hoito ja muu huolenpito.

Kehitysvammalain 31 §:n mukaan erityishuoltoon pyrkimistä koskeva aloite tulee tehdä erityishuoltopiirin kuntainliitolle tai henkilön kotikunnan sosiaalilautakunnalle. Erityishuollon antamisesta ja lopettamisesta päättää erityishuollon johtoryhmä, jollei erityishuoltopiirin johtosäännössä toisin määrätä.

Kehitysvammalain 34 §:n mukaan erityishuollon yksilölliseksi toteuttamiseksi erityishuollon johtoryhmän tai sen määräämissä rajoissa toimintayksikön vastaavan johtajan tulee hyväksyä erityishuolto-ohjelma jokaista erityishuollon tarpeessa olevaa henkilöä varten.

Ohjelma on mahdollisuuksien mukaan laadittava yhteistyössä henkilön itsensä ja hänen laillisen edustajansa tai sosiaalihuollon asiakaslain 9 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa henkilön laillisen edustajan taikka hänen palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuvan omaisensa tai muun läheisensä sekä sosiaalilautakunnan tai muun sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen kanssa. Ohjelmaa on tarpeen mukaan tarkistettava.

Sosiaalihuollon asiakaslain 9 §:n 1 momentin mukaan, jos täysi-ikäinen asiakas ei sairauden, henkisen toimintakyvyn vajavuuden tai muun vastaavan syyn vuoksi pysty osallistumaan ja vaikuttamaan palvelujensa tai sosiaalihuoltoonsa liittyvien muiden toimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen taikka ymmärtämään ehdotettuja ratkaisuvaihtoehtoja tai päätösten vaikutuksia, on asiakkaan tahtoa selvitettävä yhteistyössä hänen laillisen edustajansa taikka omaisensa tai muun läheisen henkilön kanssa.

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun asetuksen (kehitysvamma-asetus) 4 §:n mukaan erityishuolto-ohjelman tulee sisältää suunnitelma annettavasta erityishuollosta, sen toteuttamistavasta sekä siitä, milloin erityishuolto-ohjelma viimeistään on otettava tarkistettavaksi.

Kehitysvammalain esitöiden (HE 102/1976 s. 14) mukaan velvoitteella erityishuolto-ohjelman laatimiseksi haluttiin korostaa erityishuollon yksilöllisyyttä. Kehitysvammalain muuttamista koskevan hallituksen esityksen (HE 96/2016) mukaan yksilöllinen erityishuolto-ohjelma sisältää yksilöllisen suunnitelman kehitysvammalain mukaan annettavan erityishuollon toteuttamistavasta. Se vahvistaa kehitysvammaisen henkilön asemaa palveluiden käyttäjänä. Erityishuolto-ohjelmaan tulee kirjata palvelut, joita henkilölle myönnetään kehitysvammalain nojalla riippumatta siitä, mikä taho palvelut todellisuudessa järjestää.

Kehitysvammalain 81 a §:n mukaan muun kuin tahdosta riippumattoman erityishuollon antamista tai lopettamista koskevaan päätökseen taikka muuhun kuin tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon liittyvään yksilöllisen erityishuolto-ohjelman hyväksymistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (sosiaalihuollon asiakaslaki) 8 §:n mukaan sosiaalihuoltoa toteutettaessa on ensisijaisesti otettava huomioon asiakkaan toivomukset ja mielipide ja muutoinkin kunnioitettava hänen itsemääräämisoikeuttaan. Asiakkaalle on annettava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Sama koskee hänen sosiaalihuoltoonsa liittyviä muita toimenpiteitä. Asiakasta koskeva asia on käsiteltävä ja ratkaistava siten, että ensisijaisesti otetaan huomioon asiakkaan etu. Asiakkaan kuulemisesta ennen häntä koskevan päätöksen tekemistä säädetään hallintolaissa.

Hallintolain 34 §:n 1 momentin pääsäännön mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Sosiaalihuollon asiakaslain 6 §:n mukaan sosiaalihuollon järjestäminen perustuu viranomaisen tekemään päätökseen. Sosiaalihuoltolain 45 §:n mukaan sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus saada kirjallinen päätös sosiaalipalveluiden järjestämisestä. Säännöksen mukaan asian käsittelemisestä ja päätöksenteosta säädetään lisäksi hallintolaissa.

Hallintolain 43 §:n mukaan hallintopäätös on annettava kirjallisesti. Päätös voidaan antaa suullisesti, jos se on välttämätöntä asian kiireellisyyden vuoksi. Suullinen päätös on viipymättä annettava myös kirjallisena oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen. Määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiseen tai muutoksenhakuun alkaa kirjallisen päätöksen tiedoksisaannista siten kuin siitä erikseen säädetään.

Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia (ns. luottamuksensuojan periaate).

Hallintolain mukaisen luottamuksensuojan periaatteen keskeisenä sisältönä on, että hallinnon asiakas voi luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen, virheettömyyteen ja viranomaisen tekemän hallintopäätöksen pysyvyyteen. Luottamuksensuojan periaatteella tarkoitetaan myös sitä, että hallintopäätöksen pysyvyyden johdosta viranomainen ei pääsääntöisesti voi ilman asianosaisen henkilön omaa suostumusta peruuttaa asianosaiselle myöntämänsä etuutta tai oikeutta tai vähentää sitä, ellei lailla ole erikseen säädetty esimerkiksi palvelun tai tukitoimen edellytysten tarkistamisesta.

3.1.4 Arviointi

Sen jälkeen, kun Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto oli kumonnut kuntayhtymän kehitysvammahuollon sosiaalityöntekijän kielteisen päätöksen erityishuollosta, viranhaltija oli myöntänyt 5.12.2017 kantelijalle kehitysvammalain mukaisena erityishuoltona työtoiminnan ja siihen liittyvät matkat.

Selvityksen mukaan kantelijalle oli myöhemmin tehty samaa palvelua (työtoiminta tai oikeastaan valmentava toiminta) koskevia päätöksiä myös vammaispalvelulain nojalla. Tätä oli perusteltu sillä, että erityishuoltopäätös oli tehty olemaan voimassa määräajan ja erityishuolto-ohjelman jälkeen kantelijan palvelu oli pystytty toteuttamaan ensisijaisen lain eli vammaispalvelulain nojalla.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämään Vammaispalvelujen käsikirjaan on koottu tietoa alan ammattilaisille asiakastyön ja päätöksenteon tueksi. Käsikirjan mukaan ”Palveluja on järjestettävä kehitysvammalain nojalla, jos sosiaalihuoltolain tai vammaispalvelulain mukaiset palvelut ja tukitoimet eivät ole asiakkaalle riittäviä tai sopivia. Kehitysvammalaki ei sinänsä rajaa mitään palvelumuotoa pois eikä toisaalta sido olemassa olevien kehitysvammapalvelujen käyttöön. Henkilön yksilöllinen avun ja tuen tarve ratkaisee erityishuoltona annettavan palvelun sisällön. Joissakin tapauksissa palvelujen antaminen erityishuoltona vaikuttaa asiakasmaksuihin, ts. erityishuollon palvelut ovat asiakkaalle pääsääntöisesti maksuttomia, ylläpitomaksua lukuun ottamatta. Asiakslain 8 § velvoittaa tällaisissa tapauksissa toimimaan ensisijaisesti asiakkaan edun mukaisesti. Myös sosiaalihuoltolaki edellyttää, että sovelletaan niitä säännöksiä, jotka parhaiten toteuttavat asiakkaan etua”(https://thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/asiakasprosessi/erityishuolto-ohjelma-ja-palvelusuunnitelma).

Seuraavaksi selostan 4 perustetta, joiden vuoksi pidän vammaispalvelun menettelyä työtoimintaa koskevissa päätöksenteoissa epäselvänä, ongelmallisena ja luottamuksensuojaa sekä oikeusturvaa heikentävänä.

Ensimmäinen peruste (epäselvä, luottamuksensuoja, oikeusturva)

Totean ensiksi, että viranhaltijan 5.12.2017 tekemässä erityishuolto-ohjelmassa (päätös) on voimassaoloaika ollut epäselvä, koska toisaalta päätöksessä todetaan sen olevan voimassa 30.6.2018 asti, mutta toisaalta siinä myös todetaan, että tuolloin tilanne tarkistetaan uudelleen.

Kehitysvamma-asetus edellyttää, että erityishuolto-ohjelmassa todetaan ajankohta, milloin se on viimeistään otettava tarkistettavaksi.

Kyseisessä päätöksessä ei ilmennyt yksiselitteisesti, onko päätöksessä tarkoitettu olevan kyse voimassaoloajasta vai kehitysvamma-asetuksen tarkoittamasta tarkistusajankohdasta. Mikäli päätös oli tarkoitettu olemaan voimassa vain määräajan, tämä olisi tullut todeta päätöksessä selvästi ja lisäksi tuoda päätöksen perusteluissa esille syyt päätöksen määräaikaisuudelle.

Selvityksen mukaan kantelijalle on myönnetty sama palvelu myöhemmin vammaispalveluna. Korostan, että tällöin vammaispalvelulain mukaisessa päätöksessä olisi tullut ilmetä perusteet sille, miksi palvelua ei ole enää myönnetty kehitysvammalain nojalla.

Lisäksi on huomioitava, että kehitysvammalaki edellyttää, että erityishuollon lopettamisesta on myös tehtävä erikseen oikaisuvaatimuskelpoinen päätös, joten mikäli kantelijan erityishuoltona myönnetty työtoiminta olisi lopetettu tuolloin, olisi tästä tullut tehdä oikaisuvaatimuskelpoinen päätös kantelijalle.

Toinen peruste

Korostan, että kehitysvammalain mukaan kaikille erityishuollon tarpeessa oleville on tehtävä erityishuolto-ohjelma. Kehitysvammaisten erityishuolto-ohjelma on sekä suunnitelma että päätös erityishuollon palveluista. Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun asetuksen (kehitysvamma-asetus) 4 §:n mukaan erityishuolto-ohjelman tulee sisältää suunnitelman annettavasta erityishuollosta, sen toteuttamistavasta sekä siitä, milloin erityishuolto-ohjelma viimeistään on otettava tarkistettavaksi.

Kolmas peruste

Totean, että vammaispalvelun käyttämä terminologia palveluista on ollut epäselvää. Toisaalta selvityksessä puhutaan työtoiminnan lopettamisesta ja toisaalta todetaan, että kantelijalle on myönnetty työtoiminta vammaispalvelulain nojalla, vaikka vammaispalvelulaissa ei ole työtoiminta nimistä palvelua.

Työtoiminta on säädetty kehitysvammalaissa yhdeksi erityishuoltoon kuuluvaksi palveluksi (kehitysvammalaki 2 §), vammaispalvelulaissa on säädetty päivätoiminnasta (lain 8 b §) tai kuntoutusohjauksesta ja sopeutumisvalmennuksesta (lain 8 §) (ei siis työtoiminnasta), ja sosiaalihuoltolaissa on puolestaan säädetty kuntouttavasta työtoiminnasta.

Neljäs peruste (luottamuksensuoja ja oikeusturva)

Käytettävissäni olevista asiakirjoista ilmenee, että viranhaltija oli myöntänyt kantelijalle, vastoin Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston 6.11.2017 antamaa päätöstä, työtoiminnan sijasta palvelun valmentavana toimintana vammaispalvelulain nojalla 8.5.2018 eli aikana, jolloin erityishuolto oli "voimassa".

Oikeusasiamiehen laillisuusvalvontakäytännössä on korostettu (muun muassa EOAK/2807/2014), että kehitysvammalaki ei jätä erityishuollosta vastuussa olevalle viranomaiselle harkintavaltaa sen suhteen kenelle erityishuolto-ohjelma laaditaan, vaan laki edellyttää, että erityishuolto-ohjelma laaditaan kaikille erityishuollon tarpeessa oleville henkilöille. Erityishuolto-ohjelma laatimisen lisäksi mahdollisista asiakasmaksuista ja erityishuoltona järjestettävien palvelujen määrästä ja yksilöllisestä toteuttamistavasta voidaan tehdä erilliset muutoksenhakukelpoiset viranhaltijan päätökset.

Tässä tapauksessa on oikeudellisesti epäselvää, olisiko työtoimintaa koskevat jatkopäätökset olleet edellä mainittuja yksilöllistä toteuttamistapaa koskevia päätöksiä.

Korostan, että erityishuollon palvelujen myöntäminen tai epääminen pelkästään erillisin viranhaltijan päätöksin ei ole kehitysvammalain mukainen menettelytapa.

Kannanotto

Kuntayhtymän johtajan selvityksen mukaan asiassa on ollut kyse kantelijan oikeudesta erityishuolto-ohjelmaan. Selvityksessä ei ollut kiistetty sitä, että liikelaitoskuntayhtymän viranhaltija päätti kantelijan kehitysvammalain mukaisen työtoiminnan 15.2.2021.

Viitataan edellä todettuihin perusteluihini ja katson kantelun ja saamani selvityksen perusteella kuntayhtymän (erityishuollon johtoryhmän/vammaispalvelun) laiminlyöneen tehdä kantelijalle kehitysvammalain 31 §:n nojalla oikaisuvaatimuskelpoisen erityishuolto-ohjelman (päätöksen) työtoiminnan lopettamisesta 15.2.2021.

Korostan, että kehitysvammalain mukaan erityishuollon lopettamisesta päättää erityishuollon johtoryhmä, jollei erityishuoltopiirin johtosäännössä toisin määrätä.

Saamani selvityksen mukaan erityishuoltona myönnetystä työtoiminnasta on tehty erityishuolto-ohjelmaa tarkistamatta vammaispalvelulain mukainen päätös. Totean, että edellä mainitut seikat eivät tarkoita oikeudellisesti erityishuollon päättämistä, koska työtoiminnan lopettamisesta ei ole tehty oikaisukelpoista päätöstä.

Työtoiminnan päättäminen tapahtui tilanteessa, jossa kantelija ilmoitti haluavansa jatkaa työtoiminnassa ja saada kuljetukset työtoimintaan erityishuoltona, koska kantelija oli muuttanut takaisin lapsuuden kotiinsa. Näin ollen hänen tilanteensa oli sama kuin viranhaltijan tehdessä päätöksen erityishuollosta 5.12.2017 aluehallintoviraston palautettua asian kuntayhtymän toimivaltaiselle viranhaltijalle käsiteltäväksi.

Tämä kantelu osaltaan osoittaa sen, että kantelijalle ei ole ollut varsinaisia oikeusturvakeinoja käytettävissään, jonka vuoksi hänen on täytynyt turvautua kantelumenettelyyn.

Viivytyksettömällä ja oikea-aikaisella päätöksen saamisella työtoiminnan lopettamisesta on ollut kantelijan tilanteessa erityistä merkitystä, sillä päätöksenteon laiminlyönti on viivästyttänyt kantelijan oikeusturvan toteutumista, koska kantelijalla ei ole ollut käytössään oikeussuojakeinoja (oikaisuvaatimusta) käytettävissään tilanteessa, jossa kantelija ja viranomaiset olivat eri mieltä muun muassa siitä, oliko palvelu ylipäättään myönnetty erityishuoltona vai vammaispalvelulain mukaisena.

Korostan, että viranomaisen on varmistuttava siitä, ettei sosiaalihuollon asiakkaalle aiheudu hänen etujensa menetyksiä tai kavennuksia viranomaisen menettelyn johdosta ja että viranomaisella on velvollisuus noudattaa tekemiään päätöksiä ja niihin mahdollisesti sisältyviä sitoumuksia, jotta menettely ei loukkaa luottamuksensuojan periaatetta.

3.1.5 Kuuleminen

Saamani selvityksen mukaan vammaispalvelut oli lopettanut kantelijan työtoiminnan terveydenhuollon lausuntojen perusteella.

Kantelusta ilmenee, että kantelijan äiti oli ollut useasti yhteyksissä liikelaitoskuntayhtymän eri viranhaltijoihin liittyen kantelijan palveluntarpeeseen ja palveluiden järjestämiseen ennen kuin vammaispalveluissa päätettiin lopettaa 15.2.2021 kantelijan työtoiminta vastoin kantelijan kertomaa näkemystä palveluiden järjestämisestä. Kantelun mukaan ennen kyseistä päätöstä oli ollut myös moniammatillinen palaveri sairaalassa 12.2.2021.

Saamastani selvityksestä ei ilmene, onko kantelijan työtoimintaa koskevan asian käsittelyssä menetelty kuulemisessa kontradiktorisen periaatteen mukaisesti vastavuoroisesti eli siten, että kantelija olisi saanut tutustua terveydenhuollon lausuntoihin ja esittää niistä oman näkemyksensä tai vasta-argumenttinsa ennen kuin häntä koskeva päätös työtoiminnan päättämisestä tehtiin. Menettelyn vastavuoroisuuden vaatimuksen vastaista ja asiakkaan oikeusturvaa heikentävää on, jos viranomaisen päätöstä perusteltaisiin tosiseikoilla ja asiakirjoilla, joihin asianosainen ei ole voinut tutustua ja ottaa kantaa.

Korostan yleisellä tasolla, että asianosaiselle on ennen päätöksentekoa varattava tilaisuus antaa selityksensä kaikista selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisemiseen.

3.2 Hakemuksen käsittelyaika

Kantelija oli hakenut työtoiminnan järjestämistä kehitysvammalain nojalla 26.2.2021 huolimatta siitä, että vammaispalveluista oli hänelle lähetetty täytettäväksi ainoastaan lomake, jolla haetaan vammaispalvelulain mukaisia palveluita.

Saadun selvityksen mukaan sen jälkeen, kun kantelija teki asiassa kantelun oikeusasiamiehelle, erityishuollon johtoryhmä on tehnyt asiassa päätöksen 26.5.2021, johon kantelija haki ensin oikaisua aluehallintovirastosta ja valitti sittemmin aluehallintoviraston päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen, jossa valitus on vireillä.

Hakemuksen käsittely kesti 3 kuukautta. Käsittelyajan pituuteen vaikutti käytettävissä olevien asiakirjojen mukaan se, että kantelijan edustaja oli nimenomaisesti pyytänyt, että asiaa ei käsitellä suunnitellusti 22.3.2021 erityishuollon johtoryhmässä vaan asian käsittelyä siirretään.

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän erityishuollon johtoryhmä teki asiassa (työtoiminta ja taksimatkat) päätöksen 26.5.2021. Päätökseen oli kirjattu, että hakemuksen sisältöä oli hakijan tai hänen edustajansa toimesta täsmennetty mm. 23.4.2021 ja 29.4.2021.

Käytettävissäni olevien tietojen perusteella minulla ei ole aihetta epäillä, että kuntayhtymän erityishuollon johtoryhmä olisi viivytellyt hakemuksen käsittelyssä toimenpiteitäni edellyttävällä tavalla.

3.3 Tiedusteluihin vastaaminen

Kantelijan äiti oli kantelun mukaan lähettänyt useita sähköpostiviestejä liikelaitoskuntayhtymän eri viranhaltijoille saamatta vastausta. Hän oli pyytänyt sähköpostitse muun muassa sosiaalityöntekijän vaihtamista, mutta kantelun mukaan hänelle ei ollut vastattu näihin pyyntöihin laisinkaan.

3.3.1 Lainsäädäntö

Perustuslain 21 §:n ja hallintolain 8 §:n 1 momentin perusteella hyvään hallintoon kuuluu oikeus saada ilman aiheetonta viivytystä vastaus viranomaisille lähetettyihin asiallisiin kirjeisiin, tiedusteluihin ja pyyntöihin, joihin kirjoittaja selvästi odottaa vastausta.

Hallintolain 7 §:n mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

3.3.2 Kantelu ja selvitys

Kanteluun oli oheistettu jäljennöksiä useista eri viranhaltijoille lähetetyistä (kantelijan äidin) sähköposteista, joihin kantelun mukaan ei ollut vastattu. Osa kantelijan tiedusteluista oli liittynyt sosiaalityöntekijän vaihtamiseen. Kantelijan mukaan sähköposti on monissa tilanteissa helpoin tapa yhteydenpitoon ja aiemmin hän oli saanut sähköpostitse vastauksia.

Johtava sosiaalityöntekijä kertoi 29.4.2022 antamassaan selvityksessä syitä, miksi ei ollut vastannut yhteydenottopyyntöihin. Hän oli ollut selvityksen mukaan lomalla 26.2.-9.3.2021. Tämän jälkeen hän oli siirtynyt toisiin sosiaalipalvelujohtajan määräämiin tehtäviin 1.4.2021 eikä kantelijan palvelu kuulunut enää hänen työtehtäviinsä.

Hän ilmoitti lukeneensa kaikki saamansa sähköpostit ja keskustelleensa sosiaaliohjaajan kanssa kantelijan täysi-ikäisen pojan tilanteesta 11.3.2021, 17.3.2021 ja 25.3.2021. Selvityksensä mukaan hän oli saanut sähköposteja 8.3.2021 (koski työntekijän vaihtoa), 11.3.2021 sekä lisäksi aikavälillä 20.4.-28.4.2021 useita sähköposteja.

Johtavan sosiaalityöntekijän selvityksen mukaan hän ei ollut lähtenyt salaamattomalla sähköpostilla vastaamaan asiakastietoja sisältäviin viesteihin eikä kantelija ollut laittanut lähettämiinsä sähköposteihin puhelinnumeroaan. Myöskään osoitetietoja ei ollut tullut sähköpostien mukana. Johtava sosiaalityöntekijä ilmoitti lisäksi selvityksessään, että hän olisi soittanut kantelijalle, jos hänelle olisi jätetty soittopyyntö.

3.3.3 Arviointi

Saamassani selvityksessä ei ollut kiistetty kantelussa esitettyä arvostelua siitä, että sähköpostitse lähetettyihin tiedusteluihin ei ollut vastattu (kuten sosiaalityöntekijän vaihtamispyyntöön) eikä sitä, etteikö niihin olisi odotettu vastausta.

Johtava sosiaalityöntekijä ei ollut selvityksensä mukaan vastannut lainkaan kantelijan äidin hänelle lähettämiin sähköpostiviesteihin.

Katson kantelukirjoituksen ja saadun selvityksen perusteella, että asiassa on toimittu hallintolain vastaisesti eikä viranhaltijoiden menettely täytä hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvan palvelun asianmukaisuuden eikä asian viivytyksettömän käsittelyn vaatimuksia. Korostan, että viranomaisen on vastattava asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä yhteydenottopyyntöihin erityisesti aina silloin, kun yhteydenotosta on pääteltävissä, että yhteydenoton jättäjä odottaa viranomaiselta vastausta tai muuta reagointia. Viranomaisella ei ole oikeutta jättää viranomaiselle kuuluvia tehtäviä kokonaan hoitamatta.

Totean, että johtavan sosiaalityöntekijän olisi tullut vastata valitsemallaan tavalla kantelijan viesteihin palveluperiaatteen mukaisesti, vaikka hänen työtehtävänsä olivat muuttuneet. Hän olisi tuolloin voinut vastauksessaan ohjata kantelijaa ottamaan yhteyttä asiaa hoitavan viranhaltijan puoleen.

Korostan, että tilanteessa, jossa viranhaltijan työtehtävien muutoksen vuoksi asia ei hänelle enää kuulu, on hyvän hallinnon periaatteiden mukaista asianmukaista menettelyä ohjata tiedustelijaa kääntymään asiaa hoitavan viranhaltijan puoleen.

Mitä tulee salassa pidettävien tietojen lähettämiseen sähköpostitse, totean seuraavan.

Käytettävissäni olevista asiakirjoista ilmeni, että kuntayhtymän eri viranhaltijat olivat käyneet sähköpostitse kirjeenvaihtoa kantelijan edustajan kanssa. Kantelijan toimittamissa sähköpostiviestikopioista ei voinut luotettavasti todeta sitä, oliko kaikki sellaiset viestit, jotka sisälsivät tietoa asiakkuudesta, lähetetty kuntayhtymän puolelta salatussa sähköpostiyhteydessä.

Sosiaalihuollon asiakkuutta koskevat tiedot ovat salassa pidettäviä sosiaalihuollon asiakaslain 14 §:n nojalla. Sosiaalihuollon asiakasta koskevien tietojen salassapidosta on säädetty myös viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (jälj. julkisuuslain) 24 §:n 1 momentin 25 kohdassa.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (jälj. julkisuuslaki) 24 §:n 1 momentin 25 kohdassa (1060/2002) säädetään muun ohella, että asiakirjat, jotka sisältävät tietoja sosiaalihuollon asiakkaasta tai sosiaalihuollon palvelusta, ovat salassa pidettäviä. Pykälän esitöissä (HE 30/1998 vp., s. 97) on todettu, että koska jo tieto siitä, että henkilö on sosiaalihuollon asiakas, saattaa paljastaa arkaluonteisen seikan, salassapito ulottuu kaikkiin asiakasta koskeviin tietoihin.

Julkisuuslain (621/1999) 22 §:n 2 momentin mukaan salassa pidettävää viranomaisen asiakirjaa tai sen kopiota tai tulostetta siitä ei saa näyttää eikä luovuttaa sivulliselle eikä antaa sitä teknisen käyttöyhteyden avulla tai muulla tavalla sivullisen nähtäväksi tai käytettäväksi.

Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 4 §:n 1 momentin mukaan kyseisessä laissa tarkoitettuja tiedonhallintayksiköjä ovat muun ohella kunnat ja kuntayhtymät.

Kyseisen lainkohdan 2 momentin mukaan tiedonhallintayksikön johdon on huolehdittava siitä, että tiedonhallintayksikössä on: 1) määritelty tässä ja muussa laissa säädettyjen tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut; 2) ajantasaiset ohjeet tietoaineistojen käsittelystä, tietojärjestelmien käytöstä, tietojenkäsittelyoikeuksista, tiedonhallinnan vastuiden toteuttamisesta, tiedonsaantioikeuksien toteuttamisesta, tietoturvaluustoimenpiteistä sekä poikkeusoloihin varautumisesta; 3) tarjolla koulutusta, jolla varmistetaan, että henkilöstöllä ja tiedonhallintayksikön lukuun toimivilla on riittävä tuntemus voimassa olevista tiedonhallintaa, tietojenkäsittelyä sekä asiakirjojen julkisuutta ja salassapitoa koskevista säädöksistä, määräyksistä ja tiedonhallintayksikön ohjeista; 4) asianmukaiset työvälineet tiedonhallintaa koskevien velvollisuuksien toteuttamiseksi; 5) järjestetty riittävä valvonta tiedonhallintaan liittyvien säädösten, määräysten ja ohjeiden noudattamisesta.

Edellä kerrotun johdosta totean yleisellä tasolla seuraavan.

Tietosuojavaltuutettu on 22.4.2016 päivittämässään ohjeessa sosiaalihuollon asiakastietojen käsittelystä todennut, että palvelunantajan ei tule käyttää tavallista avointa internet-sähköpostia salassa pidettävien asiakastietojen lähettämiseen, koska siinä viestiä ei voida salata. Sosiaalihuollon palvelunantaja voi vastata asiakkaalle tai lähettää muita viestejä suojaamattoman sähköpostiyhteyden kautta vain, jos se on mahdollista ilman, että asiakassuhde tai muita salassa pidettäviä asiakastietoja paljastuu. Jos sosiaalihuollon järjestäjä ilmoittaa internetsivuillaan organisaationsa sähköpostiosoitteen, on tässä yhteydessä hyvä informoida myös siitä, mihin sähköpostia voidaan käyttää ja sen käyttöön mahdollisesti liittyvistä tietoturvaongelmista.

Tietosuojasetuksen 32 artikla koskee henkilötietojen käsittelyn turvallisuutta. Se velvoittaa kulloisenkin rekisterinpitäjän vastaamaan muun ohessa tietojen käytön turvallisuudesta ja tarvittavasta tekniikasta. Artiklan 4 kappaleen mukaisesti rekisterinpitäjän on asianmukaisin toimenpitein varmistuttava siitä, että tietoja käsitellään rekisterinpitäjän ohjeiden mukaisesti, ellei unionin oikeudessa tai jäsenvaltion oikeudessa toisin vaadita.

Oikeusasiamiehen laillisuusvalvontakäytännössä ja tietosuojavaltuutetun kannanotoissa on jo ennen tietosuojasetuksen voimaantuloa edellytetty, ettei salassa pidettäviä asiakastietoja lähetetä suojaamatonta sähköpostia käyttäen. Kannanotot ovat suurelta osin perustuneet tietosuojasetusta edeltäneen henkilötietolain 32 §:ään, joka oli sisällöltään hyvin pitkälle yhteneväinen nykyisen tietosuojasetuksen 32 artiklan kanssa.

Tietosuoja-asetuksen 33 artiklassa veloitetaan rekisterinpitäjää ilmoittamaan henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta ilman aiheetonta viivytystä ja mahdollisuuksien mukaan 72 tunnin kuluessa sen ilmitulosta 55 artiklan mukaisesti toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle, paitsi jos henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta ei todennäköisesti aiheudu luonnollisten henkilöiden oikeuksiin ja vapauksiin kohdistuvaa riskiä.

Suomessa tietosuoja-asetuksessa tarkoitettuna kansallisena valvontaviranomaisena on tietosuojavaltuutettu (tietosuojalain 8 §).

Saamani tiedon perusteella Suupohjan liikelaitoskuntayhtymä on edellyttänyt ja muistuttanut ohjeistuksessaan, ettei salassa pidettäviä tietoja tule toimittaa suojaamattoman sähköpostin tai internetin välityksellä.

Kiinnitän liikelaitoskuntayhtymän huomiota yleisellä tasolla siihen, että kuntayhtymän tulee säännöllisesti arvioida tietohallintajärjestelmänsä toimivuutta, kuten julkisen hallinnon tiedonhallinnosta annetun lain 4 §:n edellyttämää koulutuksen riittävyttä sekä riittävän valvonnan järjestämistä.

3.4 Muut asiat

Kantelun ja saamani selvityksen sekä muun käytettävissäni olevien asiakirjojen perusteella minulla ei ole ollut aihetta epäillä, että viranomaisten välinen yhteistyö olisi ollut puutteellista. Muilta osin kanteluissa ei ole tullut esille sellaista, mikä edellyttäisi toimenpiteitäni oikeusasiamiehen laillisuusvalvonnassa.

3.5 Oikeusasiamiehen selvityspyyntöön vastaaminen

Liikelaitoskuntayhtymän johtaja pahoitteli, että 13.4.2021 vireille tullut kantelu oli jäänyt heidän organisaatiossaan huomioimatta.

Liikelaitoskuntayhtymän johtaja kertoi aloitteensa kuntayhtymän johtajana 14.6.2021 alkaen ja että hän ei ole ollut tietoinen 13.4.2021 vireille tulleesta kantelusta ja että tietoon ei saatettu, että asia oli vireillä asianhallinnan järjestelmässä.

Asianhallintaprosessin osalta johtaja halusi tuoda esille, että Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymässä aloitti arkistosihteerinä uusi työntekijä 04/2021, jolla ei ollut arkistotoimen peruskoulutusta. Henkilö koulutautui työskentelyn ohessa. Henkilö lopetti työskentelyn kuntayhtymässä 09/2021. Arkistosihteerin työskentelyn päättyessä tietoon ei ollut saatettu, että 13.4.2021 kantelu oli jäänyt kuntayhtymässä reagoimatta ja asia oli vireillä asianhallinnan järjestelmässämme. Johtaja ilmoitti tulevansa käymään prosessin läpi organisaatiossaan.

Sosiaalipalvelujohtaja ilmoitti 17.3.2022 kanteluasian tilaa tiedustelleelle oikeusasiamiehen kanslian notaarille vanhan asian jääneen hoitamatta. Hän ilmoitti katsoneensa keväällä 2021, että ei voinut tehdä asiassa vastinetta oikeusasiamiehelle, koska kantelu koski osin myös häntä. Lausuntopyynnön aikaan kuntayhtymässä oli toiminut johtajan sijainen, jolta asia oli jäänyt hoitamatta.

Arviointi

Totean, että sain kantelun tutkimiseksi tarvitsemani lausunnon ja viranhaltijan selvityksen vasta 2.5.2022, vaikka olin pyytänyt selvitystä ja lausuntoa 20.8.2021 mennessä. Kantelun tutkimiseksi tarvitsemani selvityksen toimittaminen viivästyi yli 8 kuukautta asettamastani määräajasta.

Perustuslain 111 §:n 1 momentin mukaan oikeusasiamiehellä on oikeus saada viranomaisilta ja muilta julkista tehtävää hoitavilta laillisuusvalvontaansa varten tarvitsemansa tiedot.

Oikeusasiamiehen tiedonsaantioikeuden on vakiintuneesti katsottu tarkoittavan sitä, että oikeusasiamiehen pyytämien selvitysten antaminen on virkatehtävä, jota koskevat yleiset virkavelvollisuudet.

Eduskunnan oikeusasiamiehen laillisuusvalvonta on kirjallista ja perustuu kirjallisessa menettelyssä kantelun kohteelta pyydettyyn ja saatuun selvitykseen. Selvityksen antamiselle asetetaan määräaika.

Selvityksen antamisen viivästymisen viivyyttä laillisuusvalvonta-asian käsittelyä ja ylimmän laillisuusvalvojan oikea-aikaisia toimintamahdollisuuksia.

Liikelaitoskuntayhtymän johtaja pahoitteli, että 13.4.2021 vireille tullut kantelu oli jäänyt organisaatiossa huomioimatta.

Toisin kuin sosiaalipalvelujohtaja totesi, oli sittemmin selvityksen antanut liikelaitoskuntayhtymän johtaja ollut töissä myös aikana (14.6.2021 lukien), jolloin pyyntöni määräaika ei ollut vielä päättynyt. Lisäksi sosiaalipalvelujohtaja näyttää olleen tietoinen selvityspyynnöstäni, koska hän oli pohtinut vastineen antoa asiassa.

Lisäksi totean, että johtajan selvityksessään mainitsema vireille tuloaika oli kantelun vireille tulohetki oikeusasiamiehen kansliassa. Päätökseni mukaisesti liikelaitoskuntayhtymältä oli pyydetty selvitystä ja lausuntoa kantelun johdosta 28.5.2021 päivätyllä selvitys- ja lausuntopyynnöllä 20.8.2021 mennessä. Selvityspyyntö oli tullut vireille liikelaitoskuntayhtymässä siten 28.5.2021.

Johtajan selvityksessä ei ollut kiistetty sitä, että pyyntöasia on ollut vireillä asianhallinta järjestelmässä. Syyksi laiminlyönnille on todettu se, että kanteluun oli jäänyt reagoimatta.

Kantelu oli koskenut sosiaaliohjaajaa ja asiakirjoista ilmeni, että kyseinen sosiaaliohjaaja (yhdessä sosiaalityöntekijän kanssa) oli antanut asiassa lausunnon aluehallintovirastolle 29.7.2021. Lausunnon antamisen aikaan oli siten liikelaitoskuntayhtymässä myös vireillä selvitys- ja lausuntopyyntöni, mutta siihen ei ollut hankittu sosiaaliohjaajan selvitystä.

Hallintolain (434/2003) 2 luvussa on säädetty hyvän hallinnon perusteista ja asiankäsittelyprosesseille asetetuista vaatimuksista. Tiedonhallinnan asianmukainen järjestäminen on osa hyvän hallinnon toteuttamista, koska sillä palvellaan muun muassa joutuisan asiankäsittelyn toteuttamista ohjaamalla asiakirjat oikeisiin asiankäsittelyprosesseihin sekä huolehtimalla asiankäsittelyn asianhallinnasta.

Palveluperiaate edellyttää, että viranomainen suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti ja että asian käsittely toteutetaan viranomaisessa asianmukaisesti. Asianmukaisuus edellyttää huolellisuutta asian käsittelyssä.

Saamani selvityksen perusteella katson Suupohjan liikelaitoskuntayhtymän laiminlyöneen hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvan huolellisuuden selvitys- ja lausuntopyyntöön vastaamisessa, jonka johdosta perustuslaillinen tiedonsaantini viivästyi. Lisäksi viivästymisestä seurasi se, että kantelun kohteena ollut sosiaaliohjaaja ei ollut enää palvelussuhteessa selvityksen todellisella antohetkellä, jonka vuoksi selvitys on jäänyt puutteelliseksi.

Saamani selvityksen ja tapahtuneen johdosta annan huomautuksen Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymälle.

4 TOIMENPITEET

Saatan Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän ja vammaispalveluiden tietoon edellä kohdissa 3.1.4, 3.1.5 ja 3.3.3 esittämäni käsitykset.

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla annan Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymälle huomautuksen vastaisen varalle edellä kohdassa 3.5 selostetusta kantelun tutkimiseksi tarvitsemieni selvitysten toimittamisen merkittävästä viivästymisestä.

Näissä tarkoituksissa tarkoituksessa lähetän peruspalveluliikelaitoskuntayhtymälle jäljennöksen tästä päätöksestäni.